Rok VI. Nr. 235. Sosnowiec, niedziela 30 sierpnia 1931 roku. Cena numeru 10 groszy.

CENY OGŁOSZEŃ za wiersz milimetrowy przed 1 złoty, w tekście 50 gr., za tekstem 40 gr. Ogłoszenia tabelaryczne 50 proc. a świąteczne 25 proc. drożej. Drobne ogłoszenia po 10 groszy. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz. Najmniej 1 zł. Konto czekowe PKO Warszawa 65.070.

EXPRES ZAGŁĘBIA

Prenumerata wynosi miesięcznie zł. 2.00

Adres administracji: Piłsudskiego Nr. 8, telefon 4-97, telefon redakcji 6-92, telefon redakcji nocnej i drukarni 4-94. Konto czekowe PKO. Warszawa 65.070.

Jedyny organ demokratyczny niezależny woj. kieleckiego.

Redaktor naczelny i odpowiedzialny: WIKTOR MONSIORSKI.

ODDZIAŁY: KIELCE, Kilińskiego 19, tel. 507; BĘDZIN, Małachowskiego 24, tel. 5-08; DĄBROWA, 3-go Maja 14, tel. 2-77; ZAWIERCIE, ul. Paderewskiego 7, tel. nr. 97; CZELADŹ, Rynek Nr. 8; telefon 42; GRODZIEC, ulica Kościuszki, telef. 16.

Ś. † P.

JULJUSZ JOSEPH

Długoletni Majster naszej przędzalni i Komendant fabrycznej Straży Ogniowej Ochotniczej, zmarł dnia 28 sierpnia 1931 roku.

W zmarłym straciliśmy gorliwego, uczciwego i oddanego pracownika, jak również doskonałego Kierownika naszej drużyny strażackiej.

Niech Mu ziemia lekką będzie, dla której z umiłowaniem pracował!

ZARZĄD SPÓŁKI AKCYJNEJ PRZEMYSŁU WŁÓKIENNICZEGO H. DIETEL w Sosnowcu.

Ś. † P.

Juljusz Joseph

Długoletni członek Związku Majstrów Fabrycznych w Sosnowcu, człowiek zacny i prawego charakteru, rozstał się z tym światem dn. 28 bm., przeżywszy lat 62.

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę 30 b. m. o godz. 3 popołudniu z domów fabr. firmy H. Dietel, na cmentarz sosnowiecki.

Cześć Jego pamięci!

Stroskanej rodzinie składamy nasze współczucie

ZWIĄZEK MAJSTRÓW FABRYCZNYCH Rzplitej Polskiej Oddział w Sosnowcu.

Ś. † P.

JULJUSZ JOSEPH

Naczelnik ochotniczej straży pożarnej przy fabryce włókienniczej firmy H. Dietel, zmarł dnia 28 sierpnia 1931 roku.

W zmarłym tracimy nieocenionego naczelnika i współpracownika na niwie niesienia pomocy bliźnim.

Pamięć o Jego czynnej działalności pozostanie dla nas wzorem pracy twórczej.

Cześć Jego pamięci!

STRAŻACY FIRMY DIETEL.

Morderstwo b. prezesa BBWR. Tadeusza Hołówki w Truskawcu.

Mord dziełem terorystów ukraińskich.

WARSZAWA, 29. 8. (wł.) Późnym wieczorem nadeszła do Warszawy wieść o potwornem morderstwie, dokonanem na osobie prezesa BBWR., posła Tadeusza Hołówki w Truskawcu.

Bawiący tam od kilku dni na wywczasach pos. Hołówko został napadnięty na ulicy przez trzech nieznanych osobników, w białych studenckich czapkach.

Jeden z nich błyskawicznym ruchem wyciągnął z kieszeni rewolwer i dał trzy strzały, drugi sztyletem zadał pos. Hołówce straszny cios w plecy.

Poseł Hołówko padł trupem na miejscu.

Mordercy zbiegli.

Mord jest dziełem terorystów ukraińskich.

Wieść o morderstwie pos. Hołówki rozeszła się w Warszawie lotem błyskawczy, budząc olbrzymie poruszenie.

SPRAWY GOSPODARCZE NA CZELE OBRAD LIGI NARODÓW

GENEWA, 29. 8. (wł.) Sesja ligi narodów w Genewie, która się rozpocznie w dn. 1 września, przedewszystkiem zajmie się szeregiem spraw natury gospodarczej. Zagadnienia polityczne pójdą tym razem w kąt.

W kołach zainteresowanych utrzymuje się ostatnio pogłoska, że rząd austrjacki w najbliższych dniach zgłosi oficjalną deklarację, w której zrzeknie się projektu anschlussu.

114 MILJ. DOCHODU PRZYNIOSŁY KOLEJE PAŃSTWOWE.

WARSZAWA, 29. 8. (wł.) Według ostatnich obliczeń ministerjum komunikacji, koleje państwowe przyniosły w ub. roku 114 miljonów czystego dochodu.

B. POSEŁ WRONA OSKARŻCNY PRZEZ MATKĘ O KRADZIEŻ KUR?!

WARSZAWA, 29. 8. (wł.) B. poseł stronnictwa chłopskiego, 10 września stanie przed sądem grodzkim w Krastymstawie. Oskarżony on jest przez własną matkę o kradzież kur!!

Katastrofalne pęknięcie tamy w Chinach

KILKA MIAST POD WODĄ. — 100 TYS. LUDZI UTONĘŁO. — MILJON BEZDOMNYCH.

LONDYN, 29. 8. Z Szanghaju donoszą o niebywałej katastrofie powodzi, jaka nawiedziła okolice wielkiego kanału w prowincji Kiangsi.

Wskutek pęknięcia olbrzymiej tamy potężny wał wody, wysokości kilku metrów z zawrotną szybkością runął w dolinę, zalewając setki mil kwadratowych, zamieszkałych gęsto przez ludność wiejską. Również szereg miast zostało zupełnie zalanych.

Według wiadomości nadchodzących z leżącego na terenie powodzi miasta Jangczu, wskutek potopu utonęło conajmniej 100.000 ludzi. Kilka miljonów straciło dach nad głową.

Równocześnie z powodzią nad prowincją tą szalał straszliwy orkan, który dokończył dzieła zniszczenia.

Zdemaskowanie obłudy Litwinowa i Curtiusa

DONIOSŁE PRZEMÓWIENIE MINISTRA ZALESKIEGO NA BAKIECIE.— OSTRE ATAKI PRASY PARYSKIEJ PRZECIW SOJUSZNIKOM RAPALSKIM.

PARYŻ, 29. 8. W dniu wczorajszym minister kolonij Reynaud wydał na terenie wystawy kolonjalnej

ku czci min. Zaleskiego

uroczyste przyjęcie, w którem uczestniczył premjer Laval, ministrowie Rollin, Dumont oraz podsekretarz stanu Berthelot i marszałek Lyautey.

Podczas bankietu min. Zaleski wygłosił mowę, w której poruszył również sprawę rokowań z Sowietami. Zaznaczył on, że

Francja i Polska w pełnem porozumieniu rozpoczęły niedawno z trzeciem państwem rokowania o zawarcie paktu o nieagresji.

Jest rzeczą zupełnie naturalną, że oba kraje pokojowo nastrojone, przyjęły tę inicjatywę z pełnem zadowoleniem. Polska z zaufaniem i żywem zadowoleniem śledzi podjęte w tym kierunku przez rząd francuski usiłowania.

Inicjatywa ta jest normalnem następstwem polityki pokojowej, prowadzonej stale przez Francję i Polskę i dlatego też minister stwierdza, iż niemile dotknął go fakt. że wywołała ona tyle podniecenia w jednem z państw.

Cele nasze są jasne — zakończył minister Zaleski — usiłowania nasze zmierzają jedynie do konsolidacji pokoju i mam nadzieję, że mimo rodzących się nieprzewidzianych przeszkód usiłowania podjęte przez oba nasze rządy nie pozostaną bez owoców.

W odpowiedzi premjer Laval dał wyraz sympatji, jaką odczuwa Francja dla Polski, zaznaczając, że podczas niedawnych rokowań dyplomatycznych, jak i podczas tych, które niebawem nastąpią,

zawsze pamiętał i pamiętać będzie o uczuciach przyjaźni, wiążących Polskę i Francję.

Minister Reynaud wygłosił również przemówienie nacechowane przyjaznemi uczuciami wobec Polski, a marszałek Lyautey stwierdził, że podczas swej 35-letniej pracy w kolonjach zawsze miał polaków pod swemi rozkazami. Należeli oni do jego najlepszych żołnierzy.

Mowę min. Zaleskiego prasa francuska przeciwstawia

niesłychanemu wystąpieniu Litwinowa

w Berlinie.

„Figar" stwierdza, że opinja publiczna Francji nigdy nie pozwoli na to, by Rosji sowieckiej udało się izolować sojuszniczkę Francji, Polskę.

Oświadczenie min. Zaleskiego i premjera Lavala dowodzą, że Polska i Francja gotowe są razem

stanąć do obrony pokoju.

Litwinow był w Berlinie na tyle bezwstydny i bezczelny, że oświadczył, iż Sowiety gotowe są z każdym krajem zawrzeć pakt o nieagresji, jeżeli kraj ten... nie wysunie żadnych warunków.

To stara metoda Moskwy.

„Ami du Peuple" oświadcza, że Litwinow uspokoił zupełnie Curtiusa co do jego obaw odnośnie uznania przez Sowiety granic zachodnich Polski. Rozmowy berlińskie dowodzą — twierdzi dziennik, — że

ani Niemcy, ani Związek sowiecki nie zrezygnowały z przyszłego rozbioru Polski.

Curtius i Litwinow nie żenowali się wcale stwierdzić, że wyprowadzili Brianda i jego współpracowników w pole.

Dziennik

przestrzega Francję przed udzieleniem Niemcom pożyczki, uważając, iż będzie to dodanie im odwagi do zniszczenia do spółki z Sowietami pokoju i cywilizacji.

Zapowiedź strajku pracowników miejskich w Warszawie

WARSZAWA, 29. 8. (wł.) Zatarg pracowników miejskich przybiera coraz otrzejsze formy.

W wyniku wczorajszej konferencji na ręce prez. Słomińskiego złożono pismo, w którem pracownicy zaznaczają, że pragną zatarg załatwić polubownie.

W piśmie tem pracownicy domagają się, aby przy obniżce płac była zachowana progresja i by nie dotyczyła pensyj, wynoszących mniej niż 300 zł. W razie nieprzychylnego załatwienia tych żądań, pracownicy proklamują strajk.

W związku z pismem pracowników miejskich prezydent Słomiński udał się dziś do wiceministra spraw wew. Korsaka, z którym odbył dłuższą konferencję.

P. wiceminister Korsak stanął na stanowisku, że należy obniżyć pobory wyższym urzędnikom na rzecz funkcjonarjuszy od 9 do 12 kategorji.

WALKA SPOŁECZEŃSTWA Z BEZROBOCIEM.

Bezrobocie jest tą klęską społeczną, która w sposób niezwykle silny oddziaływa na sytuację gospodarczą kraju. Suma dóbr, wytwarzanych przez wszystkich dorosłych członków społeczeństwa, stanowi dorobek społeczny. Jeżeli więc część ludzi, zdolnych do pracy, musi próżnować, wówczas dorobek ten się kurczy. Wraz ze zmniejszeniem zaś sumy zarobków społeczeństwa zmniejsza się jednocześnie pojemność rynkowa, — a zatem wewnętrzny rynek zbytu może pochłaniać mniej produktów. Gospodarstwo narodowe powiązane jest bowiem jakby łańcuchem przyczyn i skutków, wzajem od siebie zależnych.

Jakie skutki

wywołuje zmniejszenie siły nabywczej społeczeństwa? Oto przedewszystkiem na rynku gromadzą się zapasy wszelkich produktów, które nie znalazły nabywców. Zapasy te wywołują zwiększoną podaż, a co za tem idzie — zniżkę cen. W ten sposób dochód producentów maleje, kurczą się obroty handlowe, a więc zmniejsza się i suma wpływów z podatków: dochodowego i obrotowego. Zmniejszenie dochodów skarbu wpływa na zastosowanie przez rząd oszczędności w wydatkach, co — wobec dużego administracyjnego aparatu nowoczesnego państwa — również w znacznym stopniu przyczynia się do osłabienia tempa życia gospodarczego kraju. Tak więc pozostawanie pewnej części społeczeństwa bez pracy i bez zarobków pociąga za sobą cały szereg ujemnych skutków, wobec których nietylko poszczególne jednostki, ale przedsiębiorstwa a nawet całe warstwy gospodarcze stoją bezsilne, musząc się podporządkować naciskowi osłabionej konjunktury.

Skuteczną walkę

tej potężniejącej klęsce gospodarczo-społecznej wydać może tylko wspólny wysiłek społeczeństwa, skoordynowany z wysiłkiem rządu. Zespolenie tych obu wysiłków i przystąpienie do walki — samo już przez się wywołuje dodatnie skutki gospodarcze, przełamując psychozę depresji gospodarczej. Moment psychiczny jest bowiem niezmiernie ważny dla rozwoju stosunków gospodarczych. Pod wpływem wytworzonego w społeczeństwie przekonania o wzrastającem przesileniu, całe społeczeństwo powstrzymuje się przed nabywaniem wielu produktów, które nabywałoby, gdyby nie oddziaływał na nie moment psychiczny. Ten sam czynnik wywołuje u pracodawców psychozę redukcji ich pracowników, co w konsekwencji powiększa rzesze bezrobotnych i potęguje oddziaływanie ich na dalsze kurczenie się rynku zbytu, a więc i pracy. Naodwrót, — wytworzenie w społeczeństwie przekonania, że niebawem stosunki gospodarcze się poprawią, powoduje w krótkim czasie zwiększenie ruchu w handlu i ożywienie tętna życia gospodarczego.

W chwili obecnej, kiedy blisko

300-tysięczna armja bezrobotnych

ciąży na naszem życiu gospodarczem, powstrzymać nacisk depresji bezrobocia i depresji psychicznej może tylko całe społeczeństwo. Rząd przystąpił już do walki z bezrobociem i opracował należyte wnioski, apelując do społeczeństwa o współdziałanie. Grunt więc do zorganizowania tej walki na szeroki zakres jest przygotowany. Obowiązkiem społeczeństwa jest teraz przystąpić do akcji zwalczania bezrobocia, a to tembardziej, że leży to w płaszczyźnie obrony własnych interesów każdego obywatela. Obowiązek ten ciąży

przedewszystkiem na przemysłowcach,

a więc na warstwie gospodarczej, zatrudniającej największe ilości ludzi. Od zrozumienia doniosłości chwili przez nasz przemysł zależy obecnie bardzo wiele. Nie będzie wcale przesadą, jeżeli się powie, że przemysłowcy polscy powinni dziś zdać przed całym narodem i przed historją rozwoju stosunków gospodarczych w Polsce egzamin ze swej zdolności państwowego działania.

W jaki sposób należy rozpoczynać walkę z bezrobociem?

Jednym ze środków, skutecznie przeciwstawiających się bezrobociu, jest

sprawiedliwy podział pracy,

jaka w danej chwili istnieje. Nie można bowiem wymagać od przemysłu, aby swą produkcję powiększał ponad stan zapotrzebowania rynku wewnętrznego i zewnętrznego. Zapotrzebowanie to samo przez się jest regulatorem produkcji, a nie ulega wątpliwości, że producent powiększa wytwórczość wraz z wzrostem zapotrzebowania. Jednak ta suma pracy, jaka istnieje obecnie, powinna być rozdzielona między jaknajwiększą liczbę zdolnych do pracy członków społeczeństwa.

W jaki sposób można osiągnąć ten sprawiedliwy rozdział pracy? Przedewszystkiem obowiązujące przepisy prawa, dotyczące czasu trwania pracy, muszą być

bezwzględnie przestrzegane.

Według danych ankiety izb przemysłowych i handlowych pracodawcy, opierając się na zezwoleniu ministerjum pracy, stosują godziny t. zw. „nadliczbowe". Godziny te muszą przedsiębiorcy znieść, zamiast nich natomiast winni powiększyć swój personel pracowniczy. Zdarza się dość często bowiem, że przedsiębiorca wobec trudnego położenia robotników umawia się z nimi, że będzie płacił im za godziny nadliczbowe tylko akordowo. Postępowanie takie jest błędne, jeżeli chodzi o wywoływanie skutków gospodarczych w kraju, gdyż osłabiając kupno warstwy robotniczej, godzi pośrednio w interesy tegoż przedsiębiorcy. Trzeba, aby to kierownicy większych i mniejszych zakładów dokładnie zrozumieli.

Drugim środkiem przeciwdziałania bezrobociu jest zastąpienie pracy

młodocianych przez dorosłych,

wykwalifikowanych pracowników, członków rodzin bezrobotnych. W zakładach mniejszych, rzemieślniczych procent młodocianych pracowników dochodzi do 30. Jest to zjawisko gospodarcze nienormalne i szkodliwe. Decydująco też rolę odgrywa sprawa płac. Młodocianym bowiem często nie płaci się zupełnie, traktując ich jako uczniów danego zawodu, a w najlepszym razie płace ich sięgają 50 proc. zarobków dorosłych. Zastępowanie uczniami czeladników rozpowszechniło się szczególnie w zachodnich dzielnicach Polski. Są tam zakłady rzemieślnicze, w których liczba pracujących uczniów przekracza liczbę czeladników, przyczem uczniowie ci pracują nieraz po kilka lat już zupełnie samodzielnie. Dalej można osłabić skutki bezrobocia przez zastąpienie jednego z członków rodziny pracującej przez bezrobotnego żywiciela rodziny. Tak samo na miejsce tych pracowników, którzy posiadają jakieś inne stałe źródło utrzymania, powinni być przyjęci bezrobotni żywiciele rodzin.

Na terenach przemysłowych, gdzie panuje duże bezrobocie nale-

środki radykalniejsze.

na przedsięwziąć

Przedewszystkiem w zakładach o ciągłym ruchu należy przejść z 3 na 4 zmiany, z 8 na 6 godzin pracy dziennie. W fabrykach, pracujących tylko kilka dni w tygodniu, co drugi lub trzeci dzień, można zmienić całą załogę. Oczywiście na takie zmiany muszą wyrazić zgodę nietylko przemysłowcy, ale i robotnicy.

Element robotniczy dał już liczne dowody dobrej woli, proponując sam w wielu zakładach zmniejszenie wszystkim pracownikom godzin pracy dla niedopuszczenia do redukcji swych towarzyszy pracy.

Wszystkie te wskazania powinny być

wprowadzane dobrowolnie,

ponieważ ta właśnie droga realizacji wywoła należyty odzew w nastrojach społecznych. Tutaj więc pracodawcy winni wraz z pracownikami zgodnie podać sobie dłoń we wspólnem dążeniu, od tego bowiem zależy powodzenie walki z bezrobociem i skutkami kryzysu.

Z.

Mobilizacja sił do walki z bezrobociem

SIEĆ KOMITETÓW Z PRZEDSTAWICIELI RZĄDU, SAMORZĄDU, PRACODAWCÓW, ROBOTNIKÓW I SPÓŁDZIELNI.

W ostatnich dniach odbyły się w łonie rządu ważne konferencje, do- łecznych walki z bezrobociem. tyczące organizacji komitetów spo-

Uwagę zwróciły zwłaszcza narady premjera Prystora z marszałkiem sejmu Świtalskim i marszałkiem senatu Raczkiewiczem.

W kołach politycznych przypuszczają, że jeszcze w ciągu września zwołana będzie nadzwyczajna sesja sejmowa dla ustawowego zapewnienia środków finansowych komitetowi walki z bezrobociem.

Przygotowując plan walki z bezrobociem, komisja międzyministerjalna położyła największy nacisk na kwestję organizacji odpowiedniego aparatu wykonawczego.

Kierownictwo całej akcji ma objąć

naczelny komitet do spraw bezrobocia,

który istnieć będzie przy prezesie rady ministrów.

Zakres jego działania będzie znaczny, albowiem zgodnie z tendencją rządu unikania jakiegokolwiek przymusu w zastosowaniu środków zmniejszenia bezrobocia, komitet na własną rękę prowadzić ma

rokowania z przemysłowcami i robotnikami,

co do możliwości zwiększenia stanu zatrudnienia. Poza tem do kompetencji komitetu należeć będzie ustalenie ogólnych zasad akcji dożywiania bezrobotnych, kontrola nad wykonaniem programu, a wreszcie propaganda wśród społeczeństwa i mobilizacja potrzebnych funduszów.

Zasadnicza praca nad złagodzeniem skutków bezrobocia przejdzie na

komitety powiatowe, miejskie i wojewódzkie,

które gęstą siecią pokryją całą Polskę.

Najpilniejszem ich zadaniem będzie organizowanie jadłodajni, względnie punktów odżywczych dla bezrobotnych, ewentualnie również dostarczanie schronień, odzieży i środków leczniczych.

Sieć organizacyjna ma być najprostsza i jednolita. Istniejące już teraz pod rozmaitemi postaciami komitety lokalne nie będą zniesione, lecz zreorganizowane i dostosowane do nowych zadań.

Za najracjonalniejszy sposób dożywiania bezrobotnych uznano

udzielanie gorącej strawy przy jednoczesnem dostarczaniu chleba i opału.

Tylko tam, gdzie ze względu na trudności lokalne nie można będzie utworzyć jadłodajni, pomoc nastąpi w formie paczek z artykułami pierwszej potrzeby, a więc mąką, chlebem, cukrem, tłuszczami i t. d.

W chwili obecnej odbywa się montowanie całego aparatu.

Już w dniach najbliższych powołany będzie komitet naczelny, a potem w krótkiem odstępie czasu nastąpi

organizacja komitetów miejscowych,

w skład których wejdą przedstawiciele władz państwowych i samorządowych, reprezentanci spółdzielni, zawodowych organizacyj pracodawców i robotników, oraz wybitni działacze stowarzyszeń i instytucyj społecznych. Pełną działalność podejmą komitety jeszcze w ciągu bieżącego miesiąca.

KRONIKA.

KALENDARZYK.

Sierpień 30 Niedziela

Dziś: Róży
Jutro: Rajmunda
Wschód słońca: 4.43
Zachód słońca: 6.31

RADJO

WARSZAWA.

Niedziela 30 sierpnia.

10.15. Naboż. z Katowic. 11.35. Odczyt misyjny 11.58. Sygnał czasu z Warsz. 12.05. Program na dz. nast. 12.10. Koncert popul. 13.10. Urzęd. kom. Państw. Inst. Met. 13.20. D. c. koncertu. 13.40. Odczyt. 14.00. St. Moniuszko. Dwie zorze. 14.10. Odczyt p. t. Życie na gwiazdach. 14.25. Pieśń biednego rycerza. 14.35. Skrzynka poczt. 14.50. Mój kwiatek. 15.00. Odczyt pt. Przed siewami ozimin. 15.20. Tańce ludowe. 15.30. Aktualja - dialog. 15.50. Tańce ludowe. 16.00. Co słychać o czem wiedzieć trzeba. 16.25 Aud. żołnierska. 17.05. Program dla dzieci. 17.35. Kom. Z przed stu lat. 17.40. Koncert popul. W przerwie kom. Zw. Prac. Gmin. Wiejsk. 19.00. Rozmaitości. 19.20. Feljeton p. t. Dwudziestu kominiarzy i sto białych koni. 19.40. Skrzynka poczt. techn. 19.55. Urzęd. kom. Państw. Inst. Met. 20.00. Wiad. przyjemne i pożyteczne. 20.15. Operetka dram. „Carewicz“. W przerwie kwadrans lit. 22.00. Feljeton p. t. Obyczaje żniwne w Polsce 22.15. Kom. meteor., sport. i polic. 22.25. Program na dz. nast. 22.30. Recital. wiolończ. 23.00. Muzyka tan. z kaw. Gastronomja.

Poniedziałek, 31 sierpnia.

11.40. Przegląd pras. kraj. P. A. T. 11.58. Sygnał czasu z Warsz. 12.05. Program na dz. nast. 12.10. Muzyka z płyt gramof. 13.10. Urzęd. kom. Państw. Inst. Met. 14.50. Kom. gospod. 15.25. Odczyt p .t. Publicysta 18 wieku Jan Stanisław Jabłonowski. 15.15. Przegląd kom. 16.00. Muzyka z płyt gramof. 16.45. Kom. dla żeglugi i rybaków. 16.50. Pogad. lit. w jęz. franc. 17.15. Muzyka z płyt gramof. 17.35. Odczyt ze Lwowa. 18.00 Muzyka lekka. 19.00. Rozmaitości. 19.20. Muzyka z płyt gramof. 19.40. Skrzynka poczt. roln. 19.55. Urzęd. kom. Państw. Inst. Met. 20.00 Pras. Dz. Radj. 20.10. Komunikat sport. I. 20.15. Pogad. radj. p. t. Wybór głośnika i jego przystosowanie do aparatu odbiorczego. 20.30. Koncert popul. z Doliny Szwajc. W przerwie repert. teatrów warsz. miejsk. 21.15 Feljeton p. t. Miasto radości. 22.00. Operetka dram. ‚Carewicz“. dodatek do Pras. Dz. R. i kom. meteor. sport. II i polic. 23.30. Program na dz. nast. i muzyka lekka z płyt gramof.

KATOWICE.

Niedziela 30 sierpnia.

10.15. Naboż. z kościoła N. M. P. w Wielkich Piekarach na Śląsku. 11.35. Odczyt misyjny z Warsz. 11.58. Sygnał czasu z Warsz. 12.10. Koncert z Warsz. 13.10. Kom. meteor. z Warsz. 13.20. D. c. koncertu z Warsz. 13.40. Skrzynka poczt. 14.00. Muzyka z Warsz. 14.10. Odczyt z Warsz. 14.25. Muzyka z Warsz. 14.35. Intermezzo muz. 14.50. Muzyka z Warsz. 15.00. Odczyt z Warsz. 15.20. Muzyka z Warsz. 15.30. Odczyt z Warsz. 15.50. Tr. z Międzypaństwowych Zawodów Lekkoatletycznych. 16.25. Aud. żołnierska z Warsz. 17.05. Program dla dzieci z Warszawy. 17.35. Kom. Z przed stu lat z Warsz. 17.40. Finałowe spotkanie Międzypaństwowego Meczu Polska - Węgry. 18.30 Koncert popul. z Warsz. i kom. 19.00 Rozmaitości. 19.20. Transm. z Warsz. 22.15. Kom. meteor. z Warsz., kom. sport., program na dz. nast. 22.30. Recital wiolończ. z Warsz. 23.00. Muzyka lekka i tan.

Ogólna.

(o) **Zatwierdzenie reorganizacji kas chorych przez min. Hubickiego.** W dniu 28 b. m. p. minister pracy i opieki społecznej zatwierdził nowy podział terytorjalny kas chorych.

W podziale terytorjalnym kas chorych, wprowadzonym na okres próbny, poczynione zostały pewne zmiany w wyniku których liczba okręgowych kas chorych zwiększona została z projektowanych 56 do 57 kas.

Z ważniejszych zmian wymienić należy utworzenie samodzielnej kasy w Częstochowie ,która włączona była tytułem próby do kasy sosnowieckiej. Kasa częstochowska obejmie powiaty: Częstochowa, Wieluń, Radomsko, oraz Włoszczowa. Ponadto zlikwidowano samodzielne kasy w Pabjanicach i Piotrkowie, włączając je do kasy okręgowej w Łodzi. Teren natomiast projektowanej okręgowej kasy lwowskiej podzielono na trzy kasy okręgowe: Lwów (miasto i 5 powiatów), Drohobycz (4 powiaty), oraz Rawa Ruska (4 powiaty).

Do okręgowej kasy chorych w Warszawie dołączono powiat garwoliński, wobec czego warszawska kasa chorych obejmuje dotychczasowe kasy Warszawa — miasto, Warszawa — powiat, oraz powiaty: Mińsk Mazowiecki, Radzymin, Grójec i Garwolin.

Rozpaczliwy głos górników z pod Olkusza.

Wskutek unieruchomienia kopalni galmanu w Bolesławiu i Tłukience pod Olkuszem, a następnie całkowitego zalania wodą, setki rodzin, szczególniej robotników, pozostało bez pracy i środków do życia. Do rodzin tych wkradł się głód i rozpacz bez nadziei szybkiej poprawy. Kto temu winien?

Francuzi, którzy kopalnię eksploatowali, nie czując widocznie nad sobą żadnej kontroli, prowadzili gospodarkę rabunkową, eksploatowali tylko galmany i blendy wysokoprocentowe, resztę zawalając gruzami i tamując przystęp do komór raz na zawsze.

Każdy przeciętny górnik, czy inny pracownik, patrząc na te ogromne zwały żółtego materjału wydobytego jego krwawicą, widzi miljonowe zyski francuzów i swoje dzisiejsze położenie bez wyjścia.

A w jaki sposób olbrzymie te zwały powstały?

Na 10 — 15 wozów masy galmanowej lub blendy wysokoprocentowej, urobionej przez górnika, obrano w sortowni najwyżej 5 wozów najwyższego gatunku, za które otrzymywał płacę, reszta masy szła na zwał, jako minerał biedny. Zwały te stanowią obecnie plus dla francuzów, bez kosztów urobku, czekając na sposobność sprzedaży z wysokim zarobkiem, gdy tylko t. zw. konjunktura handlowa nieco się poprawi.

Francuzi mając taki miljonowy kapitał na wierzchu prawie bezpłatnie, mogliby już ze względów czysto ludzkich zatrzymać choćby starszych i wypracowanych pracowników i nie dać im zginąć.

Wszak niejeden z nich jest potomkiem tragicznie zabitego górnika, sam pracował 30 i 40 lat, zrujnował zdrowie i za to wszystko po straszliwym wyzysku, wyrzucony jest na bruk bez litości.

Niejeden z tych oddanych francuzowi pracowników ma złamany dalszy los swego i swych dzieci życia. Górnik z pod Olkusza, potomek dawnych gwarków, woła dzisiaj wielkim głosem o ratunek, a ten jego głos musi usłyszeć i rząd polski.

Dalsze śledztwo w aferze dąbrowskiej

KONFRONTACJA ŚWIADKÓW Z CZŁONKAMI BANDY BEDNARSKIEGO

Wczoraj w godzinach rannych w więzieniu będzińskiem odbyła się konfrontacja świadków z członkami bandy kasjera Bednarskiego, a następnie badanie Olszewskiego, Kyzioła i Ciocha.

Konfrontacja ta przyniosła nowe ciekawe szczegóły i ustaliła niezbicie szereg dotychczas niepewnych faktów, których narazie podać nie możemy.

Policja ostatnio stwierdziła, że prócz aresztowanych już i osadzonych w więzieniu członków bandy Bednarskiego są jeszcze inni wspólnicy, którzy cieszą się dotychczas wolnością. Policja jest już na ich tropie.

Afera dąbrowska w dalszym ciągu zatacza coraz szersze kręgi. Wychodzą na jaw nowe szczegóły.

Komisja ministerjalna, która od kilku dni bawi w Dąbrowie w dalszym ciągu przeprowadza badanie ksiąg. Ostateczna suma nadużyć dotychczas nie jest jeszcze ustalona.

Olszewski w dalszym ciągu zachowuje się bezczelnie i przy każdej nadarzającej się sposobności usiłuje utrudnić śledztwo Jest to typ niezwykle opanowany, umie zachować równowagę w najkrytyczniejszych dla siebie momentach, w czem mu pomaga wrodzony tupet.

Bednarski w dalszym ciągu żyje w obawie o swoje życie, wybucha nerwowym płaczem i prosi sędziego o przeniesienie do innego więzienia.

Interwencja sędziego śledczego p. Polaka u lekarza więziennego odniosła skutek. Bednarski otrzymał uspakajające lekarstwo i tytoń.

Kyzioł i Cioch zachowują się spokojnie.

Kopalnia „Nowy Szarlej” urlopuje, a potem zwalnia 80 robotników z Zagłębia

STAROSTA BOXA BĘDZIE INTERWENJOWAŁ U KOMISARZA DEMOBILIZACYJNEGO W KATOWICACH.

We wsi Bobrowniki na pograniczu Zagłębia Dąbr. i Śląska mieszka około 100 rodzin robotniczych, których ojcowie i ich dzieci od dawnych czasów zatrudnieni są w zakładach przemysłowych na Śląsku.

Około 80 robotników zatrudnionych było na kopalni Nowy Szarlej. W lipcu b. r. dyrekcja kopalni udzieliła wszystkim robotnikom urlopów z tem, że później przystąpią normalnie do pracy.

Jakież było ich zdziwienie, kiedy po urlopie dyrekcja kopalni zakomunikowała im, że ostatnio przeprowadzona została redukcja (?!), skutkiem czego wszyscy stracili pracę.

Nie pomogły prośby i interwencja miejscowego inspektora pracy. 80 rodzin robotniczych pozostało bez środków do życia.

Zrozpaczeni robotnicy, zwrócili się z prośbą do starosty Boxy, który przyrzekł w najbliższych dniach interwenjowanie u komisarza demobilizacyjnego w Katowicach.

Urzędnicy magistratu m. Czeladzi

ZOSTALI Z POWROTEM PRZYJĘCI NA TYCH SAMYCH WARUNKACH.

W związku z wprowadzeniem obniżki płac w urzędach państwowych, jak i komunalnych, w ślad za innemi miastami obcięcie 15 proc. pensyj urzędniczych zastosowano z dniem 1 maja br. również w magistracie czeladzkim. Ponadto z dn. 15 maja i 1 czerwca br. magistrat wypowiedział wszystkim swym pracownikom pracę, których miał z powrotem przyjąć na nowych warunkach.

Jak się dowiadujemy, z końcem tego miesiąca upływa trzechmiesięczny termin wypowiedzenia, lecz żaden z urzędników nie został pozbawiony pracy. Wszyscy zostali z powrotem przyjęci na tych samych warunkach pracy i płacy.

Jedynie czterech urzędników ma otrzymać nowe listy angażujące ich na przeciąg jednego miesiąca. Los tych pracowników nie jest jednak jeszcze przesądzony.

Z Kielc.

(k) **Apel p. wojewody.** W najbliższych dniach wojewoda kielecki p. Paciorkowski wyda odpowiednie rozporządzenie do podległych mu władz i zwróci się z gorącym apelem do całego społeczeństwa w sprawie powołania do życia na terenie województwa miejscowych komitetów do walki z bezrobociem.

Komitety te współdziałać będą z komitetem wojewódzkim, utworzonym w Kielcach.

(k) **Ostatni występ artystów scen stołecznych w „Czwartaku“.** Ulubieńcy publiczności kieleckiej, artyści scen warszawskich z Nowickim na czele, urządzają dziś w kinie „Czwartak“ pożegnalny występ ,który zapowiada się imponująco.

Występ ten zgromadzi zapewne całą elitę miejscowego społeczeństwa.

Na ekranie „Ofiara ojca“ z Pawłem Rychterem na czele.

(k) **Pociąg dla młodzieży szkolnej na odcinku Końskie — Skarżysko.** W związku z rozpoczęciem się nowego roku szkolnego, poczynając od dn. 1 września b. r., na odcinku Końskie — Skarżysko uruchomiony będzie pociąg nr. 485 dla uczącej się młodzieży i podróżnych.

Pociąg odchodzić będzie z Końskich o godz. 1.45 popoł., przybędzie do Niekłania o godz. 2.10 popoł, do Sołtykowa 2.29, do Bliżyna 2.43 i do Skarżyska o godz. 3.18 popoł.

(k) **Napad i rabunek.** Dnia 27 b. m. na szosie Gielniów — Przysucha w odległości pół klm. od wsi Zielonka, pow. opoczyńskiego, 3 uzbrojonych i zamaskowanych osobników napadło na jadące wozem służące seminarjum nauczycielskiego w Marjówce, którym zrabowali 50 zł., poczem zbiegli.

(k) **Młodociany podpalacz.** Dnia 21 b. m. we wsi Bilcza, gm. Dyminy ,pow. kieleckiego, Gil Władysław ,lat 7, zapalił siano, wystające przez szparę ze stodoły Kuty Wincentego, wskutek czego powstał pożar, który przeniósłszy się na sąsiednie zabudowania, zniszczył 1 dom mieszkalny, 4 stodoły wraz ze zbiorami, 5 stajen, 3 piwnice i narzędzia gospodarcze. Straty wynoszą około 20.000 zł.

Z Sosnowca.

(s) **Choroby zakaźne w mieście.** W ub. tygodniu na terenie Sosnowca zanotowano następujące wypadki zachorowań: dur brzuszny 4, dyzenterja 3, krztusiec 1, błonica 2, płonica 1, jaglica 1, odra 6 i gruźlica płuc 4. Odkażono 5 mieszkań, odwszono 15 osób w zakładzie dezynfekcyjnym.

(s) **Nowy rok szkolny w seminarjum żeńskiem w Sosnowcu** rozpoczyna się w dn. 1 września uroczystem nabożeństwem o godz. 9 rano w kościółku kolejowym.

Międzynarodowy pedagogiczny kurs Esperanta. Dnia 3-go września o godz. 19.30 w szkole im. K. Praussa, ul. Pr. Mościckiego 18, odbędzie się otwarcie kursu Esperanta. Kurs będzie prowadzony przez pana Józefa Goldfarba, nauczyciela i współpracownika międzynarodowego esperanckiego Czeh - Instytutu, Den Haag Holandja.

Pierwsza lekcja będzie pokazową i bezpłatną. Lekcję poprzedzi odczyt p. Goldfarba o światowym kongresie esperantystów w Krakowie oraz o praktycznem znaczeniu esperanta. Odczyt będzie tłómaczony na język polski.

Esperancka delegacja Zagłębia zaprasza na tę pokazową lekcję wszystkich zainteresowanych.

(s) **Z centralnej targowicy w Mysłowicach.** W tygodniu od 22.8. 29.8. spędzono na targi: buhai 142, wołów 48, krów 692, jałówek 63, cieląt 178, nierogacizny 2127.

Płacono za jeden kilogram żywej wagi bydła rogatego od 0,70 do 1.15 zł., a nierogacizny od 1,22 do 2.20.

Targ był ożywiony, tendencja zniżkowa na bydło, a stała na nierogaciznę.

(s) **Z targowicy w Sosnowcu.** W ub. tygodniu na targowicę w Sosnowcu spędzono 1953 szt. świń, 392 szt. bydła i 99 cieląt. Płacono za jeden klg. żywej wagi od zł. 1.50 do zł. 2.20. Targ mierny, tendencja chwiejna.

Jak macocha chciała wydziedziczyć pasierbów

WRAZ Z 3 POMOCNIKAMI DOSTAŁA SIĘ DO WIĘZIENIA.

W Dańdówce pod Sosnowcem przy ul. Szosowej 17, od wielu lat mieszkało małżeństwo Kubków, 59-letni Marcin i o 30 lat od niego młodsza żona Marjanna.

Nie było tajemnicą, że pożycie ich było złe, na co w szczególności wpływała różnica wieku małżonków. Stary i zniedołężniały Marcin, często użalał się przed sąsiadami na swą połowicę, która na rozrywkach spędzała cały dzień poza domem, trwoniąc odłożony przez niego grosz na starość.

Troski o zaniedbywane gospodarstwo i o los trojga dzieci z pierwszego jego małżeństwa, sprawiły wreszcie, że Kubka ciężko zaniemógł.

To, zdawało się, — opamiętało nieco swawolną małżonkę, pozory te jednak miały służyć jej dla zgoła innego celu.

Przewrotna i chciwa kobieta, widząc bliski koniec męża, postanowiła nakłonić go do kroku, który miał wydziedziczyć jego dzieci. Uczciwy kmiotek, w świadomym stanie nigdy na to zgodzić się nie chciał, mimo namów ze strony złej kobiety, teraz jednak nadeszła dla niej jedyna, ostatnia okazja.

Nieczuła na łzy dzieci, które z modlitwą na ustach garnęły się do łoża umierającego rodzica, — macocha wyjęła z zanadrza plik papierków i podsunęła je konającemu. Były to weksle...

Nawpół przytomny, Kubka ostatnim wysiłkiem ujął wciśnięte mu w dłoń pióro i dźwignął się z posłania, by w godzinie śmierci spełnić podświadomie życzenie niekczemnej małżonki, — gdy nagle znieruchomiał...

Rzuciwszy dzieciom ostatnie ojcowskie spojrzenie, wyzionął ducha.

Minęło dwa miesiące.

Pogrążeni w smutku krewni zmarłego, opłakiwali jeszcze jego zgon, gdy tymczasem wdowa po zmarłym, wprowadzała w czyn powzięty plan.

Pewnego dnia gruchnęła wieść, iż gospodarstwo Kubków będzie zlicytowane na rzecz wierzycieli, którzy są w posiadaniu weksli z wystawienia ś. p. Kubki na 17.000 zł.

Wadomość ta poruszyła całą okolicę, było bowiem wiadomo, że Kubka był majętnym gospodarzem i że dzięki swej niestrudzonej pracy i oszczędności, uciułał sporo gotówki, której szczodrze użyczał sąsiadom, znajdującym się w potrzebie, sam zaś od nikogo pieniędzy nie pożyczał. Nie było wątpliwości, że weksle były fałszywe i sprawę oddano prokuratorowi. Śledztwo, które miało zdemaskować robotę niegodziwej małżonki zmarłego gospodarza, trwało kilka miesięcy, a w rezultacie zawiodło ją na ławę oskarżonych.

Wczoraj przed sądem okręgowym w Sosnowcu prócz Marjanny Kubkowej stanęli trzej jej wspólnicy w zaaranżowanej przez nią aferze, — fikcyjni wierzyciele ś. p. Kubki: Wincenty Wąsowicz z Dąbrowy Górniczej (Okrzei 6), Stanisław Kołkowski z Jędrzejowa i brat zmarłego, Konstanty.

Rozprawa, podczas której przesłuchano 40 świadków, a którzy dowiedli, że Kubkowa sfałszowała weksle wspólnie z współoskarżonymi, trwała dwa dni.

Wczoraj ogłoszony został wyrok, skazujący wszystkich czterech oskarżonych.

Skazani zostali: Marjanna Kubek i Stanisław Kołkowski na 18 miesięcy więzienia z pozbawieniem praw, Wincenty Wąsowicz na rok więzienia i Konstanty Kubka na sześć miesięcy.

Surowy, lecz zasłużony wyrok, wywołał na sali widoczne zadowolenie wśród licznie zebranego audytorjum.

Stan bezrobocia na terenie Zagłębia Dąbrowskiego.

23.760 OSÓB BEZ PRACY.

Ogólny stan bezrobocia w ub. tygodniu na terenie Zagłębia wynosił 23.760 osób, z czego zarejestrowanych jest 21.287 osób, w tem kobiet 4.863, a pracowników umysłowych 926.

W porównaniu z ub. tygodniem liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 97 osób, które prawdopodobnie wyjechały na wieś, albo też zatrudnione są przy pracach rolnych.

Sytuacja w przemyśle uległa dalszemu pogorszeniu. Ostatnio straciło pracę kilkudziesięciu robotników, zatrudnionych w przemyśle włókienniczym i chemicznym.

Częściowo zatrudnionych na 3 dni jest 5.231 osób, na 4 dni — 5.650 i na 5 dni — 12.650. razem 23.441 osób. Za czas od 10 do 16 bm. fundusz bezrobocia wypłacił zapomogi 3.817 osobom.

Przy robotach publicznych zatrudnionych jest 2.591, z czego w powiecie będzińskim 1.233, olkuskim — 347 i zawierckim 1111.

Z powiatowego oddziału P.C.K. w Sosnowcu.

KURS DLA SIÓSTR POGOTOWIA P. C. K. — DZIAŁALNOŚĆ KÓŁ MŁODZIEŻY P. C. K.

Oddział powiatowy polskiego czerwonego krzyża w Sosnowcu w początkach m. października br. urządza kurs dla sióstr pogotowia P. C. K.

Podania wraz z odpisami dokumentów, które zostaną zalegalizowane w biurze PCK., należy składać w tymże biurze, ul. 3-go Maja 18 (dworzec kolejowy — środkowe wejście) do dnia 15 września r. b. Kandydatki winny posiadać wykształcenie conajmniej 6 klas gimnazjalnych lub równorzędne.

Do podań należy załączyć w odpisach następujące dokumenty: własnoręcznie napisany życiorys, metrykę urodzenia, świadectwo szkolne, numer dowodu osobistego lub wyciąg z ksiąg ludności, świadectwo lekarskie, świadectwo moralności, dowód obywatelstwa polskiego, dwie fotografje, podpisane własnoręcznie.

—

Nawiązując do notatki o kołach młodzieży polskiego czerwonego krzyża i korespondencji międzyszkolnej, jaka ukazała się w dniu 28 bm., zarząd oddziału PCK. komunikuje, iż akcja ta jest również prowadzona na terenie tut. oddziału.

Oddział polskiego czerwonego krzyża posiada bowiem na swym terenie 32 koła młodzieży PCK., które prócz wielu innych prac, prowadzą także dość nawet ożywioną korespondencję międzyszkolną i to zarówno wewnątrz kraju, jak i z członkami zagranicznych kół młodzieży czerwonego krzyża.

Najbardziej ożywiona korespondencja jest pomiędzy dziećmi Stanów Zjednoczonych A. P., skąd członkowie naszych kół młodzieży P. C. K. otrzymują corocznie na gwiazdkę szereg zabawek dziecięcych, nie licząc dość dużej ilości listów, albumów ozdobnych i t. p. w ciągu roku szkolnego. Koła mł. PCK. odwzajemniają się amerykańskim dziecom w najrozmaitszy sposób, np. w postaci listów z podziękowaniami, albumów lub drobnych przedmiotów, własnoręcznie wykonanych. Prócz korespondencyj z Ameryki, koła młodzieży wymieniają albumy i listy także z innemi krajami, jak: Szwecją, Anglją, Japonją i t. p.

Rozwój związku strzeleckiego w Będzinie.

W ubiegły czwartek odbyło się zebranie zarządu oddziału w Będzinie przy udziale władz powiatowych w osobach wiceprezesa S. Abratańskiego, komendanta Z. Nowary i kierowników poszczególnych sekcyj.

Szczegółowe sprawozdanie z dotychczasowej pracy złożył prezes oddziału inż. Kamiński. Ze sprawozdania widać, że obecny stan oddziału jest bardzo dobry. Oddział posiada ładną świetlicę, składającą się z 2-ch obszernych i świeżo pomalowanych ubikacyj.

Świetlica wyposażona jest w odpowiedni sprzęt, a więc: stoły, krzesła, szafę na mundury i broń, oraz bibljotekę w ilości 300 tomów. Członków 190.

W pracy biorą udział pp.: J. Płacek — wychowanie obywatelskie, Kisyński — sekretarjat, Gacek — skarbowość, Jędralski — wyszkolenie oddziału męskiego, Kadaczówna i zast. Sztabińska — wyszkolenie oddziału żeńskiego, Trzcionkówna (uczenica konserwatorjum muz. w Katowicach) — orkiestrę symfoniczną i Kulawikówna — bibljotekę.

Oddział męski ćwiczy w środy i soboty, żeński w poniedziałki i czwartki, orkiestra symfoniczna we wtorki i piątki. Poranki, połączone z odczytami, urządzane są dość często przeważnie w niedziele, ze względu na większą frekwencję członków i sympatyków. Bibljoteka czynna jest we wszystkie dni tygodnia od godz. 6 do 9 wiecz.

Dzięki przedsiębiorczości prezesa oddziału, *inż. Kamińskiego* oddział uzyskał stałe źródło dochodu i dlatego też w najbliższej przyszłości będzie mógł zakupić 30 kompletów mundurowych, pulpity i nuty jazzbandowe dla orkiestry. Pozatem omówiono cały szereg spraw organizacyjnych, jak również wyznaczono termin rocznego zebrania członków na dzień 13 września br.

(s) **Sprawa targowicy sosnowieckiej.** Jak to donosiliśmy, komisarz Kuźniak bawił onegdaj w Kielcach, w sprawie targowicy sosnowieckiej, której dalsza egzystencja zależna jest od p. wojewody.

Starania magistratu w kierunku utrzymania targowicy zdają się przynosić pożądane rezultaty.

Sprawa ta narazie nie jest jeszcze zdecydowana, chodzi bowiem o załatwienie pewnych formalności. W tym celu komisarz Kuźniak wyjedzie po raz drugi do Kielc w nadchodzącą środę.

Należy mieć nadzieję, że targowica zostanie utrzymana pod tym warunkiem, że koncesję na jej prowadzenie uzyska miasto (w myśl prawa przemysłowego), a nie obecni jej właściciele.

Oczywiście miasto, pod swojem kierownictwem targowicy prowadzić nie będzie. Czynność tę w imieniu magistratu sprawować będą obecni właściciele. którzy jakgdyby będą mandatarjuszami miasta.

(s) **Repertuar kin. „Zagłębie“:** Koniec świata.

„Palace“: — Błąd ojca.

Z Będzina.

(b) **Utworzenie nowej P. K. U. na terenie powiatu będzińskiego.** Z dniem 1 września b. r. rozpoczyna urzędowanie nowa P. K. U. Będzin, wydzielona z P. K. U. Sosnowiec.

Lokal nowej P. K .U. Będzin mieści się w Będzinie przy ul. Długiej tuż obok nowego dworca kolejowego.

Do P. K. U. Będzin należą ewidencyjnie wszyscy oficerowie i szeregowi rezerwy i pospolitego ruszenia, zamieszkali w miastach Będzinie, Dąbrowie Górniczej, Czeladzi i we wszystkich gminach powiatu będzińskiego z wyjątkiem miasta Sosnowca.

Do P .K. U. Sosnowiec należą ewidencyjnie wszyscy oficerowie i szeregowi rezerwy i pospolitego ruszenia, zamieszkali wyłącznie na terenie samego miasta Sosnowca.

Od dnia 1 września należy więc zwracać się we wszystkich sprawach wojskowych według niniejszego obwieszczenia.

—o—

Z Dąbrowy.

(d) **W lektorjum miejskiej czytelni** odbędą się następujące pogadanki: d. 1 września prof. Stefan Piotrowski: „Celtowe wyspy Man“; dn. 2 września dr. Myślińska - Jewreinowa „O odżywianiu“; dn. 3 września p. Marjan Heine „Obóz harcerzy im. Franciszka Nullo w Okradzionowie“; dn 4 września dr. Salomon Weinzieber „Kłopoty gospodarcze świata cywilizowanego“ i dn. 5 września prof. dr. Tadeusz Pasierbiński „Pochodzenie polskiego języka literackiego“. Początek pogadanek o godz. 7.30 wiecz. Wejście bezpłatne.

Z Zawiercia.

(z) **Likwidacja dwuch sąsiedzkich sporów.** Wczorajszy dzień przeszedł w Zawierciu pod znakiem regulowania sąsiedzkich porachunków, które w dwuch wypadkach zakończyły się krwawo.

W posesji przy ul. Czyża nr. 5, p. Antoni Burda i Antoni Słomczyński dotkliwie pobili małżonków Szwejów, na ul. Kmieciej zaś pod 5-tym krwawą batalję stoczyły między sobą trzy wojownicze niewiasty: Franciszka Kwapiszówna, oraz Marjanna i Janina Makiełówne.

Policja uczyniła wszystko, by sprawiedliwości stało się zadość.

(z) **W. K. S. 11 pp. — KS. „Warta“.** Dzisiaj o godz. 4 popoł. na boisku TAZ. rozegrane zostaną zawody pomiędzy klubem sportowym 11 pp. z Tarnowskich Gór i miejscową „Wartą“.

(z) **Jak się obrzydza życie lokatorom?** Między Franciszkiem Masalskim (Maciejewskiego 8), a właścicielem domu Wolskim, u którego Masalski odnajmował mieszkanie, trwają ustawiczne nieporozumienia. Ostatnio, Masalski, chcąc dokuczyć swemu lokatorowi, zdjął drzwi z zawias od sieni. Sprawą tą zajęła się policja.

(z) **Repertuar kin.** Kino „Stella“ — „Dziewczę z Montparnasu“ 100-procentowy dźwiękowiec. Kino „Uciecha“ — nieczynne.

Z Olkusza.

(ol) **Przed redukcją w fabryce wolbromskiej.** Wobec widma redukcji w fabryce „Ideal“ w Wolbromiu, w tych dniach odbyło się zebranie robotników, na którem postanowiono zwrócić się do zarządu fabryki, aby obecne redukcje, o ile są nieuniknione, nie obejmowały przynajmniej robotników, nieposiadających żadnych środków na utrzymanie. Na zebraniu przewodniczył p. Matula, sekretarz związku metalowców z Krakowa.

(ol) **Ze związku podoficerów rezerwy.** Z dniem 1 września br. prawo rozklejania wszelkiego rodzaju afiszów w mieście otrzymał związek podoficerów rezerwy na zasadzie specjalnej umowy, zawartej z magistratem. Należy się spodziewać, że dzięki temu przedsiębiorstwu, rozklejanie afiszów i ogłoszeń ujęte będzie w pewien system, tj. nie na murach, lecz na specjalnych tablicach, co przyczyni się do estetyczniejszego wyglądu miasta.

Biuro związku podoficerów rezerwy mieści się narazie w biurze związku właścicieli autobusów przy ul. Sławkowskiej.

ol) **Wieczór eksperymentalny prof. Messinga.** Wielką sensacją w Olkuszu wzbudził seans prof. Wład. Messinga w dniu 28 bm., który posługując się sugestją i hypnozą, wykonał kilkanaście eksperymentów w odgadywaniu liczb, życzeń i wynalezienia przedmiotów na odległość. Na zakończenie swego numeru prof. Messing wprowadził samego siebie przez kilkanaście minut w stan katalepsji. Wszystkie eksperymenty wykonane zostały w obecności lekarzy. Połowę zysku z biletów wejścia znakomity telepata przeznaczył na „Rodzinę policyjną“ w Olkuszu.

Ze sportu.

P. JÓZEF SZKUTNIK MISTRZEM K. M. Z. D. NA 1931 ROK.

Ostatnie wyścigi motocyklowe o mistrzostwo klubu motocyklowego Zagłębia Dąbrowskiego zapisały się chlubnie w dziejach tego klubu, albowiem wykazały one duże walory zawodników, jak również sprężystość organizacji. Pomimo ciężkich warunków. w jakich odbywały się te wyścigi, osiągnięto znakomite wyniki. Mistrzem klubu na rok bieżący został p. **Józef Szkutnik**, który swoją brawurową jazdą całkowicie zasłużył na ten tytuł, osiągając średnią szybkość 84 kilometry na godzinę, przebywszy trasę, długości 100 kilometrów, w godzinę i jedenaście minut, na motocyklu „Praga“ o objętości cylindrów 500 cmc.

Drugie miejsce zajął p. **Karol Wróblewski** na maszynie „Puch“ o objętości 250 cm., co należy podkreślić, że z maszyny o połowę słabszej zawodnik potrafił wydobyć szybkość. dającą tylko 6 kilometrów różnicy na godzinę w porównaniu z maszynami, później przybyłemi o pojemności 500 cmc.

Dalej przybyli pp. **Czesław Wawrzycki, Stanisław Iskra i Leon Dziordziński**. P. Iskra, jadąc na maszynie równorzędnej z maszyną p. Szkutnika, zajął czwarte miejsce, co przypisać należy pechowi, jaki prześladował p. Iskrę od początku wyścigów, jednak siedem pierwszych okrążeń, znakomicie przejechanych, wpłynęło na przyznanie p. Iskrze, oprócz czwartej nagrody w ogólnej klasyfikacji, i nagrody dodatkowej za doskonałą jazdę.

Zainteresowanie wyścigami było wielkie, a na całej trasie pomimo deszczu przypatrywało się zawodom kilka tysięcy osób.

Po skończonych wyścigach nastąpiło rozdanie nagród zawodnikom w gościnnym lokalu sosnowieckiego towarzystwa cyklistów.

Cenne nagrody ofiarowały firmy: „Praga“, „Auto“, W. Czechowski i „Przewodnik“ oraz pierwszą nagrodę dla mistrza prezes K. M. Z D.

Klub motocyklowy Zagłębia Dąbrowskiego za naszem pośrednictwem wyraża podziękowanie za poparcie i udział w organizacji wyścigów władzom policji państwowej, doktorowi Lignickiemu, firmom „Praga“, „Auto“, „W. Czechowski“ i „Przewodnik“ oraz S T. C. i K. S. „Unja“.

„SARMACJA“ — „ZAGŁĘBIE“

Dziś o godz. 4-ej popoł. zostaną rozegrane koleżeńskie zawody w piłkę nożną pomiędzy drużynami „Sarmacja“ — „Zagłębie“.

„ZAGŁĘBIANKA“ — „RUCH“

Dziś o godz. 4.30 popoł. odbędą się zawody koleżeńskie w piłkę nożną pomiędzy drużynami „Zagłębianka“ z Będzina i „Ruch“ z Sosnowca.

O godz. 3-ej popoł. przedmecz juniorów.

Gesi przyczyną krwawej bójki.

O com im poszło? Oto, że gęsi pasły się w kartoflach.

Drobiazg, lecz ten drobiazg wystarczył, aby pomiędzy rodziną Indelaków i Bożków, zam. przy ul. Mostowej 5 w Będzinie, wynikła ostra sprzeczka, która skończyła się krwawą bójką.

Wytworzyły się dwa zaciekle zwalczające się obozy. Walka wrzała na całego. Początkowo bili się na pięści i laskami, później poszły w ruch cięższe przedmioty, jak kilofy i orczyki. Wynik tej bójki był taki, że Marjannę Bożek i Antoniego Indelaka z ranami w głowie przewieziono do szpitala. Stan zdrowia Indelaka jest b. ciężki, zachodzi obawa, czy przetrzyma operację.

Śledztwo w tej sprawie prowadzi st. posterunkowy Gryszko.

Smutny koniec awanturnika.

Dwaj mieszkańcy Będzina W. Trzęski (Paryska 5) i Fr. Błaszczyk (Paryska 7), będąc w stanie pijanym, zaczepiali przechodniów.

W pewnej chwili ulicą Paryską przechodziła grupa robotników z kop. „Paryz“, których pijani kamraci również zaczepili, obrzucając ich przy tem obelżywemi słowami. Robotnicy stawiali czynny opór, a jeden z nich, którego narazie nazwisko nie zostało ustalone, strzelił kilkakrotnie z rewolweru w stronę zaczepiających opryszków i jednego z nich, Trzęskiego, zranił w głowę i w nogę.

Trzęskiego w stanie bardzo ciężkim przewieziono do szpitala.

Tymczasowe śledztwo, które prowadzi st. posterunkowy Gryszko, ujawniło, że Trzęski znany był jako awanturnik, a swego czasu podejrzany był o branie współudziału w napadzie.

Osobliwy oszust w Częstochowie.

NAJZWYKLEJSZY KANCIARZ, WYGŁASZA ODCZYTY, PODAJĄC SIĘ ZA DOCENTA UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO I DOKTORA - INŻYNIERA.

Przez kilkanaście dni grasował na gruncie częstochowskim niejaki Marceli Witenberg, podający się za docenta uniwersytetu jagiellońskiego, doktora - inżyniera i chciał tam wygłaszać odczyty z mnemoniki.

Jak się okazało, Witenberg jest najzwyklejszym oszustem, nie posiada żadnego cenzusu naukowego, a całą swą „wiedzę“ opiera na broszurze p. t. „Pierwsze i jedyne w Polsce kursy wzmocnienia i udoskonalenia pamięci“ według prof. akademji paryskiej, Fajnsztajna.

Witenberg wygłosił wiele takich odczytów w różnych miastach b. Kongresówki i Małopolski wśród wojska, szkół, wielu instytucyj państwowych i prywatnych, od których ma chlubne świadectwa.

Władze śledcze w Częstochowie przeprowadziły dochodzenie i stwierdziły niezbicie, że Witenberg jest najzwyklejszym oszustem, od którego wszystkie dowody odebrano, kierując przeciwko niemu sprawę do sądu.

Witenberg urodził się w Warszawie, ostatnio mieszkał w Krakowie, skąd przybył do Częstochowy. Jest to człowiek młody, wyznania izraelickiego, syn Salomona i Anny, zam. w Warszawie. Posiadając dar wymowy, Witenberg umiał dotrzeć wszędzie, obałamucając niejednego uczonego.

W początkach b. m. magistrat postanowił urządzić poradnię psychotechniczną. W związku z tem zgłosił się do p. komisarza Mazura Marceli Witenberg, podający się za docenta uniw. jagiellońskiego, doktora inżyniera i złożył ofertę na kierownika wspomnianej poradni. Kom. Mazur przyrzekł rozpatrzyć ofertę Witenberga, zażądał jednak dowodów poświadczających posiadanie przez Witenberga powyższych tytułów naukowych. W międzyczasie magistrat zbierał informacje.

Jak się okazało, Witenberg nie ma prawa do żadnego z podanych przez siebie tytułów naukowych, wobec czego oferta jego została odrzucona. Cała sprawa została przekazana urzędowi śledczemu.

Życie gospodarcze.

GIEŁDA.

Warszawa, 29. 8.

Warszawa dol. 8.92 i pół
Nowy Jork 8.921
Londyn 43.38
Paryż 35.00
Wiedeń 125.48
Praga 26.43 i pół
Włochy 46.71
Belgja 124.52
Szwajcarja 173.80
Holandja 359.95
Dol. War. pr. obrt. 8.92 i pół

Tendencja niejednolita.

AKCJE.

Warszawa, 29. 8

Bank Polski 112.00

Tendencja niejednolita.

4 i pół Ziem. Kredyt. 49.50
6 proc. Poż. Dolarowa 68.50
5 proc. Poż. Konwer. 44.25

GIEŁDA ZBOŻOWA.

Poznań, z dn. 29. 8.

Żyto 21.75 — 22.00
Pszenica 21.00 — 22.00
Jęczmień przemiałowy 18.00 — 19.25
Mąka żytnia 34.00 — 35.00

Reszta notowań bez zmiany.

Przedruk wzbroniony.

S. S. VAN DINE.

Dom nienawiści

(SPRAWA GREENÓW).

Przekład autoryzowany **Janiny Sujkowskiej.**

92.

— Nie wiem, proszę pana. Jak przyszedłem sprzątać ze stołu, to akurat państwo o tem rozmawiali.

— Powtórzcie wszystko, coście słyszeli — rzekł prędko Vance, nie panując prawie nad zdenerwowaniem.

— Najprzód pan doktór powiedział, że zdrowiej byłoby dla panienek odetchnąć świeżem powietrzem. Ale pana Sibella odpowiedziała, że dosyć miała świeżego powietrza...

— A panna Ada co powiedziała?

— Nie pamiętam, żeby co powiedziała, proszę pana.

— Widzieliście, jak wyszły, żeby wsiąść do samochodu?

— Tak, proszę pana. Otworzyłem im drzwi.

— Czy doktór Von Blon pojechał z niemi?

— Tak, ale miały go wysadzić gdzieś po drodze. Zdaje się, że obiecał być u pani Riglander — chorej. A potem panienki miały jechać na spacer. Pan doktór zabierze maszynę po obiedzie.

— Co! — Vance zmartwiał i wpił w lokaja gorejące oczy. — Prędko, Sproot! Czy znacie adres pani Riglander?

— Znam proszę pana.

— To zatelefonujcie i zapytajcie, czy doktór już przyjechał?

Lokaj wykonał to dziwne i pozornie niezrozumiałe żądanie po swojemu apatycznie.

— Jeszcze nie — zameldował obojętnym głosem.

— Chociaż miał czas — mruknął napół do siebie Vance. — Kto siedział przy kierownicy?

— Nie jestem pewny, proszę pana. Zdaje mi się tylko, że panna Sibella wsiadła pierwsza, tak jakby ona miała prowadzić.

— Prędko, Janku! — Vance ruszył ku drzwiom. — Nie podoba mi się ten spacer. Przyszło mi do głowy szalone podejrzenie... Śpiesz się, na miłość boską! Jeżeli stanie się coś piekielnego...

Wypadliśmy z domu i wsiedli pośpiesznie do samochodu. Vance zajął miejsce przy kierownicy, ja obok niego. Heath i Markham ulokowali się wtyle. Byli tak oszołomieni, że nie protestowali.

Do djabła z przepisami, sierżancie! — oznajmił Vance, wykręcając maszynę w wąskiej uliczce. Będzie nas pan krył wobec policji. Może ja mam głupi pomysł, ale musimy zaryzykować.

Maszyna leciała jak torpeda. W dwuch miejscach zatrzymała nas policja, ale Heath pokazał swoją kartę i obyło się bez kłopotu. Braliśmy wiraże jak warjaci. Celem naszej jazdy była rzeka.

Trudno wypowiedzieć, co to była za próba dla nerwów. Zmierzch zapadał szybko i ulice śliskie były od topniejącego i zamarzającego śniegu. W każdej chwili mogliśmy się nakryć kołami. Ale na szczęście Vance był świetnym kierowcą i znał gruntownie wady i zalety swej maszyny, która w ciągu tej szalonej jazdy zarzuciła tylko raz. Syrena ryczała bez przerwy i ine samochody uciekały przed nami na boki jak gromady spłoszonych owiec.

Na kilku skrzyżowaniach ulic musieliśmy zwolnić. Na Północnym Brodway'u przyparł nas do chodnika policjant na motocyklu i zasypał potokiem malowniczych obelg. Ale równie realistyczna odpowiedź Heatha i znajome rysy Markhama zbiły go momentalnie z tropu. Umilkł jak zmyty i ofiarował się nam na przewodnika. Jechał przodem i oczyszczał nam drogę.

Koło toru kolejowego za miastem musieliśmy zaczekać kilka minut na przejście pociągu towarowego i Markham skorzystał z tej pauzy, aby dać wyraz swoim uczuciom.

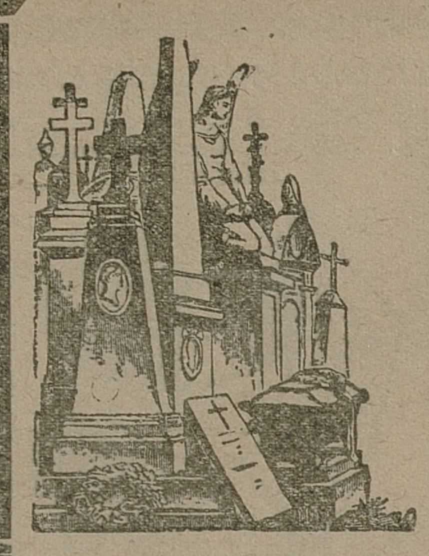
— Musisz mieć jakiś cel w tej piekielnej jeździe, Vance — rzekł z gniewem. — Ale ponieważ i ja narażam życie przy tej okazji, więc należy mi się jakieś wyjaśnienie.

— Teraz nie czas na wyjaśnienia — odrzucił porywczo Vance. — Albo jestem dureń, albo zanosi się tam przed nami na ohydny mord. — Spojrzał na zegarek. Zauważyłem, że był blady jak ściana. — Jedziemy z większą szybkością niż oni i krótszą drogą. Jeżeli ta rzecz jest uplanowana na dzisiaj, to tamten samochód znajdzie się nad rzeką.

W tym momencie podniesiono barjerę z nad przejazdu i nasza maszyna skoczyła naprzód.

Słowa Vancea obudziły w mym umyśle pewne reminiscencje. Droga nad rzeką?.. Nagle przypomniała mi się przejażdżka samochodem tą samą drogą w towarzystwie Sibelli, Ady i Von Blona i poczułem dreszcz niesamowitej grozy. Zacząłem sobie przypominać szczegóły tej jazdy... Zatrzymanie się na krawędzi przepaści, rozległy, panoramiczny widok Hudsonu... Ścianę skalną wznoszącą się nad korytem rzeki..

d. c. n.

Zakład artystyczno - rzeźbiarski i kamieniarski
JANA ZAGORSKIEGO

Sosnowiec, ulica Aleja 8.—Telefon 12-48.

WYKONYWA:

pomniki, grobowce i wszelkie roboty budowlane z piaskowca, marmuru i granitu oraz sztucznych kamieni, roboty betonowe i mozajkowe tj. schody, słupy ogrodzeniowe, dreny studzienne, płyty trotuarowe, postumenty z krzyżami żelaznemi i t. p. — **Wykonanie solidne —— i dogodne warunki płatności.** ——

Ogłoszenie o licytacji.

Na zasadzie art. 52 i 53 Ustawy z dnia 19 maja 1920 r. o przymusowem ubezpieczeniu na wypadek choroby Dz. Ust. Nr. 44, podaje do publicznej wiadomości, że dnia 10 września 1931 r. o godz. 10 w Niemcach przy cegielni T-wa Warszawskiego odbędzie się licytacja w II terminie ruchomości składających się z samochodu osobowego oszacowanych na Zł. 10.000, należących do Jędrzejewskiego Franciszka na pokrycie należności Powiatowej Kasie Chorych w Sosnowcu.

Ruchomości obejrzeć można w dniu licytacji od godz. 9 — 10, spis zaś takowych codziennie od 8 do 9 u Okręgowego Egzekutora Powiatowej Kasy Chorych w Dąbrowie Górniczej, ul. 3 Maja 14.

Dąbrowa Górn., dnia 26 sierpnia 1931 r.

OKRĘGOWY EGZEKUTOR
Powiatowej Kasy Chorych w Sosnowcu
Okręgu Dąbrowskiego
A. WRÓBEL.

Sygnatura akt. I. 1K. 275/29. Wyciąg.

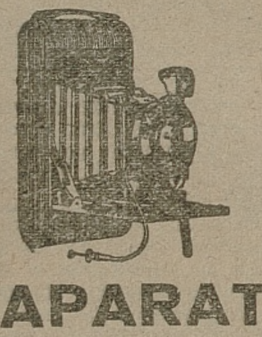
WYROK

W dniu 20 lipca 1931 r.
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

Sąd Okręgowy w Kielcach, w Wydziale I Karnym na posiedzeniu sądowem w składzie następującym: Przewodniczący sędzia J. Gajerski, sędziowie: B. Kościelecki i S. Borowiecki, protokulant apl. sąd. H. Szydłowski rozpoznawał sprawę Witolda Mężnickiego, osk. o to, że jako redaktor odpowiedzialny gazety „Opinja", wydanej w Kielcach, w Nr. 285 z dnia 13 grudnia 1929 r. umieścił i rozpowszechnił notatkę pod tytułem: „Dostał w pysk", zawierającą świadomie fałszywe okoliczności, zniesławiające Bolesława Śliwińskiego, który jest generalnym sekretarzem Rady Klasowych Związków Zawodowych P. P. S., i uznając oskarżonego za winnego dokonania zarzucanego mu czynu, na zasadzie art. 361, 366 — 368 i 379 K. P. K., art. 53 a i 535 cz 1 K. K. oraz art. 539 K. K. i art. 62 przep. tymcz. o koszt. sąd. **Orzekł:** mieszkańca Częstochowy Witolda Mężnickiego, l. 26, s. Jana, skazać na trzysta (300) zł. grzywny z zamianą na jeden (1) miesiąc aresztu w razie nieściągalności, na zapłacenie 30 zł. opł. sąd. i poniesienie kosztów postępowania. Wyrok opublikować na koszt skazanego w czasopismach: „Robotnik" i „Expres Zagłębia".

Za zgodność: Sekretarz (podpis nieczytelny).

Za gotówkę i na raty! **UWAGA!!!** Za gotówkę i na raty!

J. SCHABOWSKI

DĄBROWA GÓRNICZA
SOBIESKIEGO Nr. 10

Tel. 1-09 Posiada stale na składzie **Tel. 1-09**

APARATY i wszelkie przybory fotograficzne

znanych firm krajowych zagranicznych, po cenach konkurencyjnych.

Ciemnia dla PP. Amatorów bezpłatnie.

NADZWYCZAJNA OKAZJA.
Zwrócić uwagę na niebywałą zniżkę cen.

Na sezon jesienny postanowiliśmy wysłać niezliczoną ilość kompletów, które są niezbędne dla każdego domu. po cenach najniższych.

Tylko za 13 zł. 30 gr.

wysyłamy: 1 ubranie męskie got. cajgowe gabard. t. j. marynarkę i spodnie, 1 koszulę męską w dobrym gatunku, 1 para kalesonów męskich, 3 pary skarpetek męskich cwern., 1 ręcznik waflowy w dobrym gatunku, 3 chusteczki do nosa z kolor. obw. X, 1 krawat jedwabny. To wszystko wysyłamy tylko za 13 zł. 30 gr.

40 metr. tylko za 28 zł. 60 gr.

wysyłamy: 10 mtr. barchanu na bieliznę czysto białą lub w paseczki w dobrym gatunku, 10 mtr. płótna kremowego nadającego się na bieliznę wszelkiego rodzaju, 10 mtr. ręcznikowego w dobrym gatunku, 10 mtr. oksfordu na koszule i kalesony w paseczki lub w krateczki w dobrym gatunku. To wszystko wysyłamy tylko za 28 zł. 60 gr.

Tylko za 29 zł. 50 gr.

wysyłamy: 3 mtr. bostonu na eleganckie ubranie męskie w kolorze granatowym lub czarnym w dobrym gatunku, 4 mtr. na suknię damską w różnych deseniach, 6 mtr. płótna kremowego nadającego się na bieliznę wszelkiego rodzaju, 6 mtr. oksfordu w paseczki lub w krateczki w dobrym gatunku, 6 mtr. barchanu na bieliznę czysto białą lub w paseczki, 6 chusteczek do nosa. To wszystko wysyłamy tylko za 29 zł. 50 gr. Do powyższych kompletów doliczamy porto 2.50 gr.

Tylko za 43 zł. 70 gr.

wysyłamy: 1 ubranie męskie gotowe bostonowe w kolorze czarnym lub granatowym w odpowiednim gat. w najnowszych fasonach (podać Nr. ubrania), 3 i pół metra rypsu wełn. na elegancką suknię damską w najpiękniejszych kolorach, 1 koszulę męską trykotową w dobrym gat., 1 para kalesonów męskich tryk. I gat., 1 koszulę damską tryk. I gat., 1 para reform damskich zim. w dobrym gat., 3 pary skarpetek męskich cwern., 6 chusteczek do nosa, 1 krawat jedwabny. To wszystko wysyłamy tylko za 43 zł. 70 gr. Do danego kompletu doliczamy 3.50 gr. tyt. opakowania i o-płaty pocztowej. Wyżej wymienione komplety wysyłamy do otrzymaniu listownego zamówienia.(płaci się przy odbiorze na poczcie). Za dobroć towaru gwarantujemy.

Adresować prosimy:
Hurt. skład manufakt. P. T. „WYGODPOL" Łódź, skrz. poczt. 60.

Na żądanie wysyłamy bezpłatne cenniki.

DZIENNE i WIECZOROWE
Zatwierdzone przez Kuratorjum Okręgu Szkolnego Krakowskiego
ROCZNE WYŻSZE i PÓŁROCZNE NIŻSZE

KURSY HANDLOWE

(HANDLOWO-BUCHALTERYJNE)

M. KOŁĄCZKOWSKIEGO w Będzinie

Tel. 7-90. **ul. Sączewska 25** **Tel. 7-90.**

Przyjmują codziennie zapisy kandydatów obojga płci w godz. 9 — 19 PROGRAM KURSÓW obejmuje: księgowość, arytmetykę handlową i finansową, korespondencję i terminologję handlową, handel i jego organizację, kantor praktyczny, geografję gospodarczą, stenografję, pisanie i liczenie na maszynach, prawoznawstwo, ekonomję polityczną, skarbowość. Pozatem przy kursach prowadzony jest **KURS JĘZYKÓW OBCYCH** (angielski, francuski i niemiecki). Szczegóły w programach.

Wykłady na kursach prowadzi 11 profesorów.

Po ukończeniu Kursów — świadectwa w/g wzoru, zatwierdz. przez Min. Wyzn. Rel. i Ośw. Publ.

Kierownik Kursów **EDWARD PĘCHALSKI, Magister Praw**

Zniżki tramwajowe. Prospekty bezpłatnie. Niezamożnym — stypendja

Ostrzezenie.

Chcąc nabyć proszki od bólu głowy z „KOGUTKIEM" „Migreno - Nervosin" należy żądać takowych w oryginalnych opakowaniach Gąseckiego, znanych od lat trzydziestu. Przy zakupnie proszków z „Kogutkiem" „Migreno - Nervosin" zwracajcie uwagę na opakowanie i odrzucajcie uporczywie polecane proszki łudząco do naszych podobne. Oryginalne opakowania po 5 proszków — pudełko 75 groszy.

Osoby, dla których przyjmowanie proszku stanowi pewną trudność, mogą używać proszek „KOGUTEK" „MIGRENO - NERVOSIN", w formie tabletki. Opakowania po 20 tabletek w pudełku. Cena zł. 1.50 gr. Żądajcie tabletek „Kogutek - Migreno - Nervosin" w oryginalnem opakowaniu Gąseckiego.

WŁOSOW wypadanie, łupież,

— łysienie usuwa —
„Esencja CHINOWO-CHMIELOWA"
i „Mydło CHINOWO-CHMIELOWE"
z Kogutkiem.

Sprzedają apteki, składy apteczne

Wróciłem

i przyjmuje osobiście od godz. 9 do 12 i od 2 do 5 po południu.

M. JURECKI

MYSŁOWICE

Rynek 16, telefon 10—83.

„OLLA" PREZERWATYWY

Nie czyńcie eksperymentów ze zdrowiem

Nie dajcie się namówić na nic innego, rzekomo równie dobrego.

„OLLA" udowodniony preparat profilaktyczny.

OSTATNIE 15 DNI!

150 ZŁOTYCH NAGRODY!

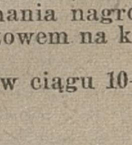
otrzyma każdy, kto zamówi w mej firmie 1 zegarek, oryginalny szwajcarski, kieszonkowy ze złota francuskiego Place D'or, nic nie różniący się od prawdziwego złota 18 kar. Ankier wyregulowany co do minuty z 5-cio letnią gwarancją za zł. 10.25, ze świecącym cyferblatem, wskazówkami zł. 15, kryty i na rękę z trzema kopertami „Remontoir" 18.95.

Jak należy rozwiązać zadanie?

Liczby między 0—9 rozmieścić w 9 kratkach kwadratu w ten sposób, by suma liczb we wszystkich kierunkach (pionowo, poziomo i ukośnie) wynosiła 15. Suma 15 powinna się powtarzać jak najwięcej razy.

1) Zamówienia przyjmuję tylko do dnia 15 września b. r., w dniu 28 września b. r. roześlę nagrody wszystkim, którzy zadanie prawidłowo rozwiązali. W tym samym dniu ogłosimy w „Ilustr. Kurjerze Codziennym" prawidłowe rozwiązanie naszego zadania, jak również nazwiska i adresy osób, które otrzymały nagrody.

2) Przy nadawaniu nagród niema miejsca ciągnienia (jak przy loterji), lecz każda osoba, która przyśle prawidłowe rozwiązanie, otrzyma nagrodę.

3) Rozwiązanie zadania powinno być napisane na czystym papierze i podpisane przez nadsyłającego.

4) Jednocześnie z zamówionym zegarkiem wysyłam zaświadczenie, dające prawo do wzięcia udziału w rozwiązaniu zadania i do otrzymania nagrody.

5) Zamówienia wykonujemy bez zadatku, za pobraniem pocztowem na koszta przesyłki.

6) Jeśli zegarek się nie podoba, przyjmujemy go z powrotem w ciągu 10-ciu dni i zwracamy pieniądze.

Listy proszę adresować do firmy:
„LA - SUISSE", Gdańsk, Poczta Polska C. 4.

Bank Hipoteczno-Kredytowy

Spółdzielnia z ogr. odpow. w Mysłowicach, Krakowska 16, udziela długoterminowych pożyczek hipotecznych na 12 lat. Informacyj udziela się ustnie lub pisemnie. **DYREKCJA.**

Za należyte postawienie djagnozy, bezinteresowne zajęcie się mą chorobą i wyleczenie składam Panu **GUSTAWOWI ZYNGIERMANOWI** płynące z głębi duszy podziękowanie.

Bogusław Lirski.

DROBNE OGŁOSZENIA

Nauka i wychowanie.

Opłaca się

w sezonie jesiennym ukończyć Kursy Samochodowe, Sosnowiec, Warszawska 22, lub Zawiercie, 3-go Maja 21. Przystępne warunki. Zapisy codziennie.

KONCESJONOWANE kursy kroju i szycia, modelowania F. Stypułkowskiej zatwierdzone przez Ministerstwo Oświaty. Krój najnowszy, według paryskich żurnali. Kończącym świadectwa prawne. Zapisy codziennie. Sosnowiec, Teatralna 3.

Rozpoczyna

się nowy kurs pisania i liczenia na maszynach różnych systemów, oraz stenografji 1-go września b. r. Zapisy w Biurze „Windykator", Sosnowiec, 1-go Maja 14.

PRZYJMUJE uczenice do nauki kroju i szycia. Pracownia okryć damskich Walcownia Hrabia Renard Nr. 6 m. 3.

KURSY kroju modelowania szycia, Ireny Zaborowskiej zatwierdzone przez Ministerstwo Oświaty. Krój najnowszy Akademji Paryskiej. Kończącym świadectwa prawne. Sosnowiec, Piłsudskiego 18.

POSADY i PRACE.

PRAKTYKANTKA do biura poszukiwana. Oferty szczegółowe pod A. Z. „Expres".

POTRZEBNY podręczny szewcki. Szczodra 5.

POTRZEBA 3-ch agentów do sprzedaży obrazów i luster z dobrą opinją. Wiadomość w „Expresie" Będzin.

POTRZEBNA zdolna ekspedjentka ze świadectwami fachowemi do bufetu II klasy w Sosnowcu.

POTRZEBNA zdolna modystka. Wiadomość „Expres Zagłębia" Dąbrowa.

OKAZJA! Za wypożyczenie 2000 zł. na umówiony procent pod solidną gwarancją dam posadę stałą panience lub pani za dobrą pensją do handlu. Wiadomość w administracji „Expresu" w Sosnowcu.

INTELIGENTNEGO praktykanta biurowego przyjmie zaraz Biuro „Lex", Sosnowiec, Teatralna 1.

POTRZEBNY zdolny czeladnik szewcki na damską robotę. Sosnowiec, Mościckiego, Frączkiewicz.

POTRZEBNY czeladnik stolarski. Wiadomość: Będzin — Gzichów. Polna 19. Wójcik Franciszek.

POTRZEBNY uczeń fryzjerski na praktykę. Sosnowiec, Piłsudskiego 28.

POTRZEBNA dziewczyna do Kawiarni „Basia" Sosnowiec, Warszawska 6. Zgłaszać się od godz. 10 rano.

POTRZEBNA uczenica do pralni chemicznej, Sosnowiec, 1 Maja 32. Wiadomość w sklepie u Stoleckiego.

POTRZEBNA od zaraz zdolna, inteligentna i uczciwa panienka do pralni w rodzaju ekspedjentki. Wiadomość Kielce, Kilińskiego 20.

LOKALE.

DO wynajęcia lokale mieszkalne w Sosnowcu, Kaliska 1-a, 1-b, 1-c: 2 i 3 pokoje z kuchnią, wygodami, ogródkami. Wiadomość: Sosnowiec, Wawel 12, tel. nr. 1-78.

POSZUKUJĘ pokoju w Będzinie w pobliżu ul. Małachowskiego, Kościuszki, oraz kasę ogniotrwałą. Zgłoszenia do „Expresu" Będzin.

POKÓJ umeblowany z osobnem wejściem do wynajęcia od zaraz. Wiadomość Piłsudskiego 42 m. 43, druga brama.

POKÓJ z kuchnią do wynajęcia. Sosnowiec, ul. Szewska 10.

DO wynajęcia sklepik nadający się na każdy interes. Ul. Nowa 14-a.

Pokój parterowy

z przedpokojem, osobnem wejściem w centrum miasta, na biuro lub mieszkanie, natychmiast odstąpię za zwrotem kosztów. Zgłoszenia pisemne „Pegaz" Sosnowiec Skrzynka pocztowa 65.

POKÓJ umeblowany wynajmę zaraz, przy rodzinie. Piłsudskiego 16 m. 15.

WYNAJMĘ pokój dla pana oraz pana na mieszkanie. Dziewicza 11 m. 10.

MIESZKANIE do wynajęcia oraz sprzedam sklep — Dańdówka, ul. Daniłowskiego 2.

POKÓJ umeblowany słoneczny z osobnem wejściem do wynajęcia. Boruchowska, Sosnowiec, Targowa 18, II piętro.

POKÓJ umeblowany z osobnem wejściem dla samotnego lub samotnej do wynajęcia. Sosnowiec, Bracka 2 I p.

LOKALE przemysłowe do wynajęcia. Sosnowiec, Piłsudskiego 25.

POKÓJ umeblowany, telefon do wynajęcia. Sosnowiec, Piłsudskiego 64, mieszkanie 4.

DO wynajęcia pokoik przy rodzinie. Czynsz mały. Wiadomość w administracji.

ZA wypożyczenie 1.500 zł. oddam pokój z kuchnią w procencie. Środula, Północna 7, Jeruszka.

DO wynajęcia sklep spożywczy z mieszkaniem. Wiadomość Sosnowiec, Brzozowa 11.

DWA mieszkania po pokoju z kuchnią, światło elektryczne do wynajęcia przy ul. Pszennej Nr. 1. Wiadomość Sosnowiec, Owsiana 12 u J. Dorosa.

POKÓJ umeblowany z osobnem wejściem, do wynajęcia, w centrum dla jednej lub dwuch inteligentnych osób. Zgłoszenia telefoniczne 5-27.

DO wynajęcia pokój umeblowany z osobnem wejściem. Wiadomość w administracji „Expresu".

POKÓJ umeblowany do wynajęcia. Sosnowiec, Bracka 2 m. 18.

POKÓJ umeblowany z osobnem wejściem do wynajęcia. Sosnowiec, Pogoń, Kopernika 16.

PRZYJMĘ uczenice na mieszkanie lub inteligentną panienkę. Sosnowiec, ul. Nowopogońska nr. 16, m. 7.

MIESZKANIE do wynajęcia pojedyńcze. Sosnowiec, ul. Dańdowska nr. 40.

PRZYJMĘ na mieszkanie 2 panów lub panie. Florjańska 21, Juszczyk.

POKÓJ umeblowany, wejście oddzielne, odnajmę pojedyńczej osobie. Wiadomość Sosnowiec, Kilińskiego 1 m. 13.

SKLEP do odstąpiena z mieszkaniem. Wiadomość w administracji „Expresu" Sosnowiec.

DO wynajęcia 2 pokoje umeblowane dla 2 osób. Sosnowiec, Kowalska 14, Lubelska.

ODNAJMĘ dwa pokoje umeblowane z wszelkiemi wygodami, tel. 6-10, między 1 — 2, 8 — 9 wieczorem. Teatralna 1.

Kupno i sprzedaż.

RADJO trzech-lampowe „Philipsa" sprzedam tanio. Wiadomość drukarnia „Pośpieszna", Czeladź, Grodziecka 7.

DO sprzedania na dogodnych warunkach domy - wille murowane, z wygodami i ogródkami w Sosnowcu blisko centrum miasta. Wiadomość: Sosnowiec Wawel 12, telefon 1-78.

SKLEP z towarem, dobry punkt, sprzedam zaraz. Wiadomość „Expres Zagłębia" Sosnowiec.

SPRZEDAM dom nowy, dwie ubikacje wolne, cena 4000 złotych. Wiadomość Dąbrowa, Heromińska Dolna 14, Sikora.

SPRZEDAJĘ place budowlane, obok rzeźni w Dąbrowie. Wiadomość Warkocz.

PIANINO klawikord, różne meble do sprzedania tanio. Będzin, Hotel „Bristol".

SZAFĘ, gramofon z płytami sprzedam. Wiadomość: Pogoń, Florjańska 11, u Sochańskiej.

PIANINO KRZYŻOWE sprzedam tanio z powodu wyjazdu. Będzin Hotel „Bristol" pok. 11.

KAWIARNIA „Amerykanka" jest do sprzedania z powodu wyjazdu vis a vis kina „Momus". Ul. Nowopogońska nr. 22.

BUDKĘ murowaną z towarem, urządzeniem sprzedam. Wiadomość Piłsudskiego 25.

OTOMANA dywanowa, brokatowa, materace, bardzo tanio do sprzedania. Sosnowiec, 1 Maja 14.

SPRZEDAM piece kaflowe, bilard kręgielkowy, sklep z urządzeniem, mieszkaniem i suteryną wynajmę. Sosnowiec. Narutowicza 17.

Szyny budowlane

normalne i wąskotorowe, tregry (do 4 metrów), drut kolczasty do ogrodzenia, drut do betonu, rury, węże gumowe, blachy oraz żelazo do użytku poleca tanio skład starego żelaza Welnera, Będzin, Modrzejowska 82.

SZAFĘ dużą dębową tanio sprzedam. Dąbrowa, Dąbrowskiego 13 I piętro.

OGRÓD 300 prętów Sosnowiec - Pogoń okazyjnie do sprzedania. Wiadomość Kocała, Dąbrowa, Limanowskiego 31.

SKLEP spożywczy sprzedam z mieszkaniem. Wiadomość Tylna 2, Kaszycki.

MASZYNĘ do pisania używaną w dobrym stanie kupimy. Sosnowiec tel 2-15.

SKLEP z mieszkaniem do sprzedania punkt bardzo dobry. Sosnowiec, Narutowicza 34.

SPRZEDAM parcelę leśną pod budowę domu letniskowego. Przystanek kolejowy Żarki. Warunki do omówienia. Wiadomość Piotr Niepiekło, Przystanek Żarki, lub Bilski, Sosnowiec, Perla 25.

SPRZEDAM plac frontowy w Sosnowcu w końcu ul. Okrzei. Wiadomość Jan Wroński, Kolonja Zuzanna 28.

OKAZYJNIE do sprzedania tylko zaraz piekarnia z obszernem mieszkaniem bardzo dobrze zaprowadzona w ruchliwym punkcie. Powód wyjazd i zmiana interesu. Wiadomość w administracji „Expresu" Sosnowiec.

DUŻY wybór pasów do elegancji i lecznicze nowe fasony gorsetów. „Rozalja" Sosnowiec, Dęblińska 11.

SPRZEDAM budkę w Zagórzu wraz z koncesją tytoniową w dobrym punkcie. Powód zmiana interesu. Wiadomość Zagórze 33, Jędrysik.

SPRZEDAM wózek dziecinny nowy, kryty zł. 120, otomanę 150, plac 80 prętów przy ul. Grzybowej 5000 zł., wszystko z powodu wyjazdu. Wiadomość ul. Kaliska róg Barbary 20, gospodarz.

OKAZYJNIE harmonja do sprzedania w dobrym stanie, warszawska, dwanaście basów. Sosnowiec, Sienkiewicza 16, Dziechecki.

SPRZEDAM harmonję stoliczkową, nową na 2 nóżkach. Sielecka 15, Kopeć.

OKAZJA, sprzedaję koguty rasy Rhode Island red marcowego lęgu zł. 8. M. Mendelsohnowna, Zawiercie wieś Blanowice.

NOWY dom do sprzedania. Pożyczka długoterminowa dogodna w spłatach. Przy domu stajnia, garaż, ogród jako parcela budowlana. Równocześnie jest wolne mieszkanie czteropokojowe z kuchnią zaraz do wynajęcia. Warunki kupna przystępne.. Wiadomość administracja.

KAFLE pierwszorzędne sprzedaje tanio. Zajdman Będzin, Kołłątaja 46 róg Sączewskiej.

DO sprzedania dom 8 ubikacji. Cena przystępna. Wiadomość ,ul. Słowackiego 11, Czyż.

HARMONJĘ stolikową okazyjnie sprzedam. St. Piątek, Dąbrowa, Łukasińskiego 15.

TANIO sprzedam nową ręczną maszynę pończoszniczą. Sosnowiec, Miła 5 m. 5.

NOWA harmonja stoliczkowa do sprzedania. Konstantynów, Robotnicza 25, m. 2.

SPRZEDAM Forda po remoncie na chodzie. „Piaski", Nowopogońska 110.

SKLEP do sprzedania z urządzeniem i towarem z powodu wyjazdu. Czeladź, Górna - Węgroda nr. 8.

DRUT kolczasty, szyny budowlane i wąskotorowe, oraz różne żelastwo do użytku poleca H. Pfeffer, Będzin, Małachowskiego 33.

SPRZEDAM platformę bardzo mało używaną w dobrym stanie niedrogo. Łagisza kol. Stara 41, Nowak.

OKAZYJNE sprzedaże! Willa komfortowa nowa dochód 7200, cena 68.000, wpłata 45.000. Dom 32 ubikacji, 3 sklepy, dochód 6.000, cena 42.000, wpłata 25.000, dom 4 pokoje, ogród 12.000, gospodarstwo 20 mórg 25.000 zł. Wiadomość Częstochowa Biuro Renoma, Aleja 21, tel. 448.

PIWIARNIA do sprzedania w centrum Ząbkowic wraz z urządzeniem i bilardem, sprzedaż z powodu zmiany interesu. Ząbkowice, Bławut Stanisław.

MASZYNĘ Singera szafę wyjeżdżając sprzedam. Czeladź, ulica Bytomska 52 — 2.

PLACE różnej wielkości do sprzedania. Wiadomość Dąbrowa, Kopernika 20.

NA sezon szkolny poleca fartuchy alpagowe, berety, pantofle, trykotarze, swetry, bieliznę, różne nowości firma Dusza i S-ka, Sosnowiec, Hale Rozwoju.

Zgubione dokumenty.

PRADELA Antoni zgubił książkę wojskową wydaną przez PKU. w Katowicach, którą unieważnia.

MORAWSKI Józef zgubił książeczkę wojskową, wydaną przez PKU. Sosnowiec.

NABRDALIK Bolesław, kapral 19 pp. zgubił świadectwo z kursu sanitarnego wydane w VI bąonie sanitarnym Lwów i zaświadczenie z praktyki, wydane w VI szpitalu okręgowym.

WIECZOREK Stanisław zgubił książkę Kasy Chorych wydaną w Sosnowcu.

WŁADYSŁAW Stefański zgubił dowód osobisty wydany przez Starostwo Będzin.

KĘPSKI Konstanty zgubił kartę zasiłkową wydaną przez urząd gminy Olkusko-Siewierskiej, Strzemieszyce.

ZGUBIONY dowód kolejowy wydany przez Dyr. Warszawską, Marji Rotkarz zwrócić za wynagrodzeniem do „Expresu".

STEFAŃSKI Władysław zgubił dowód osobisty wydany przez Starostwo Będzin.

RÓŻNE.

Zawiadamiamy,

że dawne Kursy nauki pisania na maszynach, prowadzone w Biurze „Pomoc" w Sosnowcu, ul. 1-go Maja 14, zostały przeniesione na ulicę Warszawską Nr. 12. Biuro „Pomoc" w podwórzu. Nowy kurs rozpoczynamy z dniem 15 bm. Czynsz za całkowity dwumiesięczny Kurs wynosi zł. 20.—. Po ukończeniu świadectwa.

ZACIĄGNĘ pożyczkę 1000 zł., dam 2 proc., zabezpieczenie hipoteczne. Wiadomość „Expres" Czeladź.

Pp. URBAŃSKIEGO Bolesława, Jana Dudka, Szkutnika Tadeusza, których dnia 27.8. ogłosiłem w sprawie powodu, tą drogą przepraszam. Roman Gęborek, Zagórze, Leśna 36.

ŚWIEŻY wybór **MĄKI LUKSUSOWEJ** w różnych gatunkach, makuchy lniane, wszelki wybór **KOLONJALNY** po cenach znacznie zniżonych poleca firma Nowak, Czeladź, Rynek.

OKAZJA! Najlepsze prezerwatywy z gwarancją po **30 groszy** do nabycia tylko w pierwszorzędnym składzie aptecznym Dancygiera, Będzin, Małachowskiego 34. Także do nabycia po najtańszych cenach artykuły kosmetyczne, apteczne, malarskie i fryzjerskie.

WRÓŻKA wróży wiedzą tajemną, pokazuje przyszłego męża lub żonę. Dąbrowa Górn., Piłsudskiego 13 I p. Przyjmuje cały dzień. tylko do 8 września.

W dniu 25 wyszedł z domu Rymsza Jerzyk, lat 11, zamieszkały w Dąbrowie Górn. przy Poniatowskiego 12 i dotychczas nie wrócił. Zaginiony był boso, bez czapki. Ktoby wiedział o takim uprasza się powiadomić Policję.

POSIADAM NA SKŁADZIE

duży wybór obuwia własnego wyrobu: męskie, damskie, średnie i dziecinne.

OKAZJA! Wielka wyprzedaż obuwia, w dużym wyborze po cenach bardzo niskich **Zł. 16.—, 20.— i 24.—**

ZA długi żony mojej Zofji Kazimierczak nie odpowiadam i pieczątkę mojej firmy, która została mi skradziona unieważniam. Władysław Kaźmierczak, Sosnowiec, Perła 15.

PRALNIA chemiczna Jana Szerfla przeniesiona z ul. Towarowej 9 na ul. Wspólną 15.

Fotografje wiecznotrwałe

na porcelanie, do pomników i krzyży od 12 zł. Zamówienia, które muszą być gotowe przed Wszystkimi Świętymi, przyjmuje się do 15 września. Foto Lazar, Sosnowiec. Piłsudskiego 14.

PRZYJMUJĘ firanki i kapy koronkowe do szpanowania. Bardzo tanio. Pogoń. ulica Dzika nr. 2, I. Skowrońska.

KTOBY pożyczył pieniędzy na wykończenie domu ten mógłby sobie odmieszkać z procentem. Rudna 33.

CUKIERNIA ROMAN NEY Sosnowiec, ul. Prez. Mościckiego 11, telef. 5-10 zawiadamia, że z dniem dzisiejszym rozpoczęła smażenie pączków. Poleca się również znane ze swej dobroci wyroby cukiernicze.

WYDZIERŻAWIĘ dom, sklep i trzy mieszkania. Józefów, Zagórze, Główna 3.

POTRZEBUJE pożyczki 5.000 zł. na pierwszy nr. hipoteczny. Procent do omówienia. Wiadomość: Kaliska róg Barbary 20. Właścicielka Hylowa.

MAJSTER tokarski wykonuje pierwszorzędne i najmocniejsze drewniane szajby wszelkiego rozmiaru, i rodzaju pod gwarancją. I wszelkie roboty wchodzące w zakres tokarski. Z. Wajnblum, Będzin, Pl. 3-go Maja 5.

WZYWAM Tadeusza Krakowiaka majstra murarskiego z Dąbrowy do wykonania pomnika na cmentarzu w Będzinie, lub zwrócenie zadatku zł. 100, do dnia 5.9 b. r. W przeciwnym razie sprawę kieruje do sądu. Będzin, Grzegorz Siemieniec, Mydlice 15.

ZAWIADOMIENIE. Niniejszem podajemy do wiadomości p. uczniom z Grodźca i Wojkowic Komornych, iż legtymacje uczniowskie wydane na rok 1931 unieważniamy, zaś autobusy będą kursowały w godzinach rannych jak zwykle za opłatą normalną. Komunikacja autobusowa „Jedność" w Grodźcu.

DYPLOMOWANA kosmetyczka Ewa Hamburgerowa powróciła. Gabinet Kosmetyczny „Kalotechnika", Sosnowiec, Piłsudskiego 12, telef. 11-45.

POLSKA pracownia plisowania, karbowania, dektryzowania, przyjmuje również i do

mereszki

Sosnowiec, Marjacka 12, Jachimowicz.

POSZUKUJĘ dzierżawy koncesji tytoniowej, sprzedam urządzenie sklepowe. Czeladź, Węgroda 68, Cygan.

LIKWIDUJĄCY się Sosnowiecki Lombard Prywatny wzywa zainteresowanych do wykupna zastawów najpóźniej do 2 września 1931 r., licytacja niewykupionych 7 września 1931 r. i dnie następne.

ZIOŁA LECZNICZE. Magistra Wolskiego zatwierdzone przez Departament Służby Zdrowia: leczą niezawodnie: cierpienia wątroby, woreczka żółciowego, płuc, nerek, reumatyczne, isjachsu, gardła, bezsenność nerwową, otyłość nadmierną, obstrukcję chroniczną, regulują trawienie, układ nerwowy, funkcję serca; powodują prawidłową przemianę materji. Objaśniające broszury wysyła bezpłatnie Magister Wolski, Warszawa Złota 14.

UWAGA! Każdy, który chce zdobyć fach popłatny, swój byt wzmocnić i nie powiększać bezrobocia, może tylko przez ukończenie Kursów Samochodowych St. Konopki w Sosnowcu, ul. Promyka nr. 3. Zapisy codziennie.

Wydawca: Helena Monsiorska. Druk. „Expres Zagłębia" Sosnowiec, ul. Teatralna 1. tel. 4-94.